

OSÍDLENIE SLOVENSKA NEMECKÝM OBYVATELSTVOM

ZÁPADNÉ SLOVENSKO - BRATISLAVA A OKOLIE

Západné Slovensko vzhľadom na svoju geografickú polohu malo vždy blízke kontakty s nemeckými krajinami. Samotná Bratislava mala na začiatku 20. storočia prevahu nemeckého obyvateľstva. Územie okolo rieky Moravy bolo už od 10. storočia priesečníkom slovanskej, maďarskej a nemeckej jazykovej oblasti.

Bratislava okolo roku 1810

Pokús sa priradiť k nim správny historický názov Bratislavy:

Pozsony	nemecky
Pressburg	slovensky
Prešporok	maďarsky

Na severe sa na Bratislavu napájali vinohradnícke „slobodné kráľovské mestá“ – Svätý Jur, Pezinok a Modra, ktoré si uchovávali svoju starú nemeckú tradíciu. Vznikajú malokarpatské vinohradnícke mestečká a dediny ako Grinava, Limbach, Cajla, ktoré získali právo zakladať vinohrady a voliť si richtára. Nemci sem v 13. a 14. storočí doniesli nielen nové odrody, metódy pestovania a spracovania viniča, ale aj zvykové vinohradnícke právo. Dodnes tu používaná vinohradnícka a vinárska terminológia, ako aj miestne chotárne názvy, majú často nemecký pôvod.

Modra v 19. storočí

Modra získala po príchode Nemcov mestské výsady a od roku 1607 bola slobodným kráľovským mestom.

*Pokús sa správne zoradiť činnosti pri výrobe vína.
Do voľných miest vpíš čísla postupnosti práce:*

lisovanie

konzumácia

kvasenie

čistenie od kalu z kvasenia

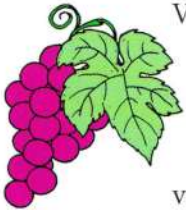
zber

naliatie do kadí

Limbach okolo roku 1930

Vinohradníci tvorili osobitné spoločenstvo – cech, ktorý sa riadil vlastnými stanovami. K najstarším vinohradníckym cechom patrilo slávne Bratstvo cechu vinohradníckeho, ktoré vzniklo v roku 1494 v Pezinku. Jeho hlavným predstaviteľom bol tzv. **perecký majster** alebo pereg (z nemeckého slova Bergmeister). Okrem kontroly všetkého diania vo vinohrade sa staral o čistotu studní a ciest medzi vinohradmi,

pokutoval zlodějov a stanovoval dennú mzdu pre kopáčov. Pri práci pomáhali peregovi **hájnici**, ktorí strážili vinice od jari do jesene. Hlavným dozorcóm nad mestskými vinicami a mestskými vínnymi pivnicami bol **pivničný majster**. Mestským úradníkom, ktorý mal prehľad o obchode s vínom bol tzv. **vyťahovač sudov**. Pomáhal mešťanom odpredávať víno kupcom z Uhorska i cudziny. Mal presné informácie o tom, kto, aké a koľko vína chce predať. Na zisťovanie množstva vína v sudoch slúžila špeciálna palica, tzv. **vizír**, podľa ktorej sa vypočítavalo množstvo vína v jednotlivých sudoch.

Podľa mapy v expozícii spoj vyznačené body s erbmi vinohradníckych kráľovských slobodných miest, prípadne dopíš názvy ďalších miest s nemeckým osídlením:

PEZINOK

SVÄTÝ JUR

MODRA

